
Bestuursakkoord 2007-2011

Vertrouwen in Brabant

Inhoud

1.	Vertrouwen in Brabant	3
2.	Mooi Brabant	5
3.	Schoon Brabant	7
4.	Dynamisch Brabant	9
5.	Perspectiefrijk Brabant	11
6.	Bereikbaar Brabant	13
7.	Verbindend Brabant	15
8.	Actiepunten per portefeuille	18

Bijlagen

1.	Financieel kader 2007-2011
2.	Portefeuilleverdeling
3.	Overzicht ingekomen brieven van derden

1. Vertrouwen in Brabant

Brabant staat de komende jaren voor een aantal niet mis te verstane uitdagingen.

In de steeds meer mondiale en concurrerende economische verhoudingen speelt de aanwezigheid van een sterke regionale infrastructuur een beslissende en soms zelfs doorslaggevende rol. De kwaliteit van die infrastructuur is belangrijk voor de vraag of er voldoende innovatief en veerkrachtig kan worden ingespeeld op nieuwe kansen.

Infrastructuur moet daarbij overigens breed worden gezien: het gaat in een economie, waarin machines steeds meer plaats maken voor mensen en diensten, allang niet meer alleen om fysieke zaken zoals wegen, kanalen en locaties. Steeds meer zijn ook sociale, culturele en ecologische kwaliteiten van cruciaal belang. *High tech* kan niet zonder *high touch*.

Op basis van de gesprekken tussen de politieke partijen is duidelijk dat die sociale, culturele en ecologische kwaliteit van onze provincie voor de Brabanders ook een doel in zichzelf zijn. Er is meer dan economie alleen: de kiezers hebben duidelijk gemaakt dat ook de kwaliteit van het leven zelf in Brabant de nodige aandacht moet krijgen. Belangrijke tradities, zoals de nadruk op onderlinge zorg en de wetenschap dat vertrouwen in elkaar meestal beter werkt dan een uitvoerige set aan regeltjes, zijn in het licht van de toekomstige ontwikkeling van een verrassend actueel belang.

Die sociale kwaliteit vraagt ook om aandacht vanwege de demografische ontwikkelingen en soms ingrijpende sociaal-culturele veranderingen. Brabant vergrijst en ontgroent. Ook zijn er zorgen bij de beschikbare voorraad sociaal kapitaal.

Daarin ligt een aantal problemen besloten die moeten worden aangepakt, maar er zijn stellig ook kansen. Er moet actief geanticipeerd worden op de toekomst: dat vraagt om durf en creativiteit, om een houding waarin de wil tot proberen en experimenteren ruim kansen krijgt. Brabant wil de vergrijzing verzilveren en de oudere generatie actief betrokken houden bij de samenleving. We zullen zuinig moeten zijn op onze mensen. Onze economie en zorg vragen om een actieve inzet om een aantrekkelijke provincie te blijven, juist ook voor jongeren die hier willen werken en wonen.

In dat licht is ook de ecologische kwaliteit van groot belang: aandacht voor duurzame ontwikkeling en de kwaliteit van landschap, water en ruimte is nodig om te voorkomen dat Brabant verandert in een richting die we niet waarderen. Net zoals we trots zijn op onze mensen, willen we trots zijn op het landschap. De schoonheid van dat landschap is een doel in zichzelf, maar juist in Brabant dient die schoonheid, naast een economisch doel, ook altijd een sociaal doel: zowel in mooie steden als in mooie landschappelijke gebieden willen we elkaar ontmoeten. Zelfs het landschap heeft in Brabant een menselijke maat.

In dit akkoord wordt duidelijk dat het een misverstand zou zijn om te denken dat economische dynamiek en sociale kwaliteit zich als tegenstelling tot elkaar verhouden: juist in de nieuwe economie van kennis en diensten zijn sociale, culturele en ecologische kwaliteiten belangrijke randvoorwaarden voor dynamiek en innovatie.

In voorliggend bestuursakkoord wordt op de belangrijkste uitdagingen die op Brabant afkomen een antwoord gezocht in de vorm van een aantal duidelijke ambities.

Het gaat daarbij, *in de eerste plaats*, om ambities die bij de typische rol van een provinciaal bestuur passen. Zorgen voor een goede infrastructuur die anderen in staat stelt optimaal te functioneren:

dat geldt voor burgers evenzeer als voor bedrijven, gemeenten en maatschappelijke organisaties. De provincie wil een betrokken bestuurslaag zijn, maar wel een, die ziet dat het vaak vooral gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn, die op de werkvloer van de samenleving het beslissende verschil moeten maken. Voor een aantal meer precieze taken (denk aan openbaar vervoer en ruimtelijke ontwikkeling) heeft de provincie zelf de uitdrukkelijke taak de kwaliteit van de publieke ruimte te bewaken en te ontwikkelen.

In de tweede plaats gaat het om ambities die we op een vernieuwende manier willen ontwikkelen en uitvoeren. In dit akkoord zijn die ambities vormgegeven in een zestal ambitieuze en agenda-settende programma's, die dwars door de bestaande organisatie op een integrale en verbindende wijze een antwoord willen zijn op wat wij als de belangrijkste uitdagingen voor Brabant zien. Brabant moet mooier, schoner, meer dynamisch en beter bereikbaar zijn. Brabant moet perspectief bieden en inzetten op een sterke sociale infrastructuur. Brabant moet om dat alles waar te maken op een Brabantse wijze worden bestuurd: op een manier dus die overheid en samenleving verbindt en op een manier waarop traditionele waarden samengaan met moderne ambities.

Daarom worden, *in de derde plaats*, die programma's in dit bestuursakkoord vooral als richtinggevende hoofdlijnen voor beleidsontwikkeling gepresenteerd. De programma's zijn de centrale etalage van het nieuwe college. Dat heeft met dit programma de meest wezenlijke ambities neergezet: om te laten zien waarop men inzet, om anderen uit te nodigen daaraan nog verder invulling aan te geven, om over een aantal jaren, naast het reguliere werk vanuit de portefeuilles, verantwoording aan de kiezers af te leggen, om het ambtelijk apparaat uit te nodigen voor extra inzet en innovatieve betrokkenheid.

Nog voor de zomer zal voor elk van deze programma's een concreet en toetsbaar actieplan worden uitgewerkt, met een duidelijke uitwerking van doelstellingen en de voor het bereiken daarvan benodigde middelen. Elk programma zal worden gedragen door een programmagedeputeerde en een trots team van medewerkers. Als zodanig zijn de programma's de gezamenlijke ambitie en verantwoordelijkheid van Provinciale Staten, het nieuwe college van Gedeputeerde Staten en het totale ambtelijke apparaat, met respect voor ieders rol binnen het dualisme. Zowel bij de verdere ontwikkeling als de uitvoering ervan zal actief worden samengewerkt met de fracties in Provinciale Staten. Ook zal actief de verbinding met gemeenten, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties worden gezocht.

2. Mooi Brabant

Ambitie

Brabant wil een provincie zijn en blijven waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Door de razendsnelle ontwikkeling van Brabant ervaren Brabanders hun provincie als steeds voller en rommeliger. Het provinciebestuur wil dat de Brabander trots kan blijven op zijn mooie provincie.

Strategische doelstellingen voor Mooi Brabant

- Revitalisering en herstructurering bedrijventerreinen
- Bescherming waardevolle landschappen
- Ontwikkelen nieuwe agrarische landschappen
- Natuurlijke verbindingen maken tussen stad en platteland via groen in en om de stad
- Experimenteren met verschillende vormen van participatie bij kwaliteitsontwikkeling bij grootschalige landschappelijke ingrepen
- Herstructurering van aandachtswijken en spoorzones
- Inpassing van nieuwe infrastructuur
- Cultuurhistorie een plek geven om de identiteit van steden en dorpen te accentueren
- Inpassing concentraties van glastuinbouw en nieuwe bedrijventerreinen
- Verbreding landbouw, bijvoorbeeld in relatie tot de recreatiefunctie

Beoogde acties

De uitdaging is - vanuit de dynamiek van Brabant - de vraag naar ruimte zodanig in te passen dat er vanuit de historie een harmonieus geheel blijft bestaan. Dit betekent dat daar waar fysiek grote opgaven voor wonen, bedrijventerreinen en infrastructuur nog voor ons liggen er keuzes gemaakt moeten worden vanuit de principes van zuinig ruimtegebruik en regionale afstemming in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit.

Het provinciebestuur stimuleert de continuïteit in de woningbouw en beloont creatieve ideeën die aan het bovenstaande invulling geven. Daarbij zijn richtgetallen niet meer dan richtinggevend, want bepalender is het maatwerk waarmee een kwaliteitsimpuls aan de publieke ruimte kan worden gegeven. Hierdoor kan ook een fundamentele kwaliteitslag worden gemaakt die recht doet aan de identiteit van de Brabantse steden en dorpen. De transitie van de sterk verouderde spoorzones zijn een mooi voorbeeld hiervan. Ook buiten de bebouwde kom kan via rood voor groen, landgoederen en ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied een dergelijke kwaliteitsimpuls vorm gegeven worden.

De vestigingsmogelijkheden voor bedrijven zijn gekoppeld aan het opschonen en herstructureren van bedrijventerreinen. Dat betekent dat nieuwe bedrijventerreinen niet eerder aangelegd kunnen worden wanneer er niet tegelijkertijd een plan voorligt hoe met de bestaande bedrijventerreinen om te gaan. De provincie wil gemeenten nadrukkelijk ondersteunen in het uitvoeren van deze beleidslijn en maakt voor de revitalisering van bedrijventerreinen (herstructureren en bestrijden leegstand) de komende periode extra middelen vrij.

Vanuit de ambitie van zuinig ruimtegebruik zet de provincie in op het versneld in ontwikkeling brengen van de landbouwontwikkelingsgebieden waar de intensieve veehouderij met oog voor dierenwelzijn en duurzaamheid zich geconcentreerd verder kan ontwikkelen. Ook voor de glastuinbouw is deze concentratiegedachte het uitgangspunt. Daarnaast willen wij experimenten op het gebied van synergie tussen glastuinbouw en andere bedrijfstakken maar ook woningbouw

vanuit energieoogpunt ondersteunen. Te denken valt aan glastuinbouwontwikkelingen op bedrijventerreinen in de nabijheid van woonwijken. Dit kan bijdragen aan het openhouden van het Brabants landschap.

We willen experimenteren met nieuwe vormen van kwaliteitsontwikkeling bij grootschalige ruimtelijke ingrepen in het landschap waarbij belanghebbenden en deskundigen op verschillende manieren worden betrokken. Het creëren van nieuwe agrarische landschappen waar de schaalvergroting van de landbouw een plek vindt in het traditionele Brabantse coulissenlandschap is daarbij een uitdaging van formaat.

Bijzondere aandacht willen we geven aan een aantal concrete gebiedsontwikkelingen. Deze inzet past bij een ontwikkelende en ondernemende provincie wat zich nader laat concretiseren in een aantal specifieke gebiedsopgaven: Brainport Eindhoven inclusief de A2-zone Den Bosch-Eindhoven, het nationaal landschap het Groene Woud, het Agro Food Cluster Dinteloord, logistics Moerdijk en de 3 regionale bedrijventerreinen: Haps, Kempisch bedrijvenpark en het regionaal bedrijventerrein Werkendam. Daarnaast de ontwikkelingen in de Noordwaard en Overdiepsepolder.

Hierbij wil de provincie op vernieuwende wijze het voortouw nemen om deze gebieden versneld tot ontwikkeling te brengen waarbij de kwaliteit van de inpassing extra aandacht krijgt.

Deze ontwikkelingen kunnen mede ondersteund en gefinancierd worden door het op te richten Ontwikkelbedrijf.

De Brabantse schoonheid manifesteert zich ook in de enorme diversiteit aan dorps- en stadsgezichten, landschappen en natuurgebieden. Samen vormen ze het prachtige mozaïek waar we terecht trots op mogen zijn. De aantrekkingskracht van het Brabantse landschap voor de stedeling en dorpeling is groot. Het levert tegelijkertijd een enorme spanning op tussen de dynamiek die Brabant kenmerkt en de rust die we zoeken. Leidend principe is: behoud het goede en versterk de potentie. Bijvoorbeeld als het gaat om de Biesbosch, de Loonse en Drunense Duinen en het Groene Woud, de Beerze om maar een paar van de robuuste zones van Brabant te noemen. Daar moet de reconstructie van het landelijk gebied de komende 4 jaar een beslissende slag maken. Dit betekent dat het provinciebestuur samen met de gemeenten en het rijk de groene en blauwe dooradering van Brabant vorm wil geven. Infarcten moeten worden weggenomen, longen moeten worden gemaakt. Dit betekent een intensivering van de inzet om bedrijven te verplaatsen naar reguliere bedrijventerreinen, om de kanalen hun recreatieve en natuurontwikkeling te geven in samenhang met de rivieren en beken. Daarvoor is noodzakelijk dat de versnelling van de aankoop en inrichting van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) doorgezet wordt en we daarvoor onder andere het provinciaal Ontwikkelbedrijf inzetten. Particuliere grondbezitters worden nadrukkelijk betrokken bij de inrichting en het beheer van de EHS.

In samenwerking met de steden willen wij een extra impuls geven aan het groen in en om de stad. Niet alleen omwille van de schoonheid van de Brabantse steden, maar ook vanwege een gezonder leefklimaat.

De beleidskaders waarbinnen we Brabant mooier willen maken zullen worden geformuleerd in de nieuwe structuurvisie die als motto mee krijgt: 'Samenwerken aan Kwaliteit'. Samen met de Brabantse gemeenten en maatschappelijke organisaties worden in het kader van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening voor 1 januari 2008 de provinciale belangen en de borging daarvan gedefinieerd vanuit de filosofie centraal wat moet, decentraal wat kan. Deze vinden hun plek in de nieuwe structuurvisie.

3. Schoon Brabant

Ambitie

Iedere Brabander moet kunnen leven in een gezonde en duurzame omgeving die ook voor de navolgende generaties waardevol blijft. Belangrijke randvoorwaarde voor het gezond kunnen leven is een schone leefomgeving. En schoon heeft daarbij een ruime betekenis: geen rotzooi, schone bodem, lucht en (drink)water en groen in de buurt. Ook op de gevolgen van het veranderende klimaat dienen wij op de korte en lange termijn te anticiperen. Daar staat de provincie voor. Maar niet alleen. Om dat te kunnen bereiken is een intensievere samenwerking met maatschappelijke partners noodzakelijk.

Strategische doelstellingen voor een Schoon Brabant

- Emissie arm OV
- Files tegengaan
- Duurzame landbouw
- Klimaat en duurzame energieopwekking
- Duurzaam bouwen
- Bevorderen biodiversiteit
- Bevorderen natuurontwikkeling
- Kwaliteitsverbetering water
- Verontreinigde bodem schoonmaken

Beoogde acties

Brabant heeft zich de laatste decennia ontwikkeld tot een zeer welvarende provincie. Dit heeft als gevolg dat ten opzichte van de gemiddelde wereldbewoner de ecologische voetafdruk van de Brabander erg groot is geworden. Wij gebruiken veel energie, veel natuurlijke hulpbronnen, veel voedsel, waardoor de uitputting van de aarde, de belasting van het milieu en de verandering van het klimaat meer dan bovengemiddeld zijn. Vandaar dat wij binnen de TELOS-aanpak zoeken naar een verfijning, een 'footprint' voor Brabant, om vervolgens samen met de Brabanders, ambitieuze actieprogramma's te ontwikkelen om deze voetafdruk kleiner te gaan maken. Wij zoeken het daarbij niet in meer regels en beperkingen, maar vooral in het sluiten van convenanten met maatschappelijke partners, die vaker een meer verplichtend karakter hebben dan een anonieme regel.

In Nederland is het probleem van een slechte luchtkwaliteit vooral aanwezig in de Randstad en in Brabant. Belangrijkste veroorzakers van vervuiling zijn verkeer en vervoer en de intensieve veehouderij. Onze inzet is om de Europese normen voor schone lucht in 2015 te halen. Daartoe zetten we fors in op schoon Openbaar Vervoer, bereikbaarheid binnen steden via dynamisch vervoersmanagement, ondersteuning bij transferia en andere flankerende maatregelen om het autogebruik in onze binnensteden te beperken. We willen dat nadrukkelijk in samenwerking met de gemeenten bereiken.

Voor de intensieve veehouderij trekken we extra geld uit als stimuleringssubsidie voor het aanbrengen van luchtwassers in met name de grote pluimveehouderijen en varkensbedrijven. De mogelijkheden voor biogasopwekking uit mest en organisch materiaal gaan we (planologisch) verruimen en we bekijken in hoeverre we bij landelijke regelingen kunnen aansluiten. Een intensivering van het verplaatsings- en beëindigingsbeleid van intensieve veehouderijen in en om

kwetsbare gebieden is noodzakelijk. (Milieu)Innovatie in de landbouw krijgt vanuit het Landbouw Innovatiebureau (LIB) een extra accent. In samenwerking met kennisinstellingen en marktpartijen wordt ingezet op het ontwikkelen van technische toepassingen om de milieubelasting van de intensieve veehouderij terug te dringen.

Ons klimaat verandert. Op de gevolgen van deze veranderingen dienen wij te anticiperen, maar ook daar waar wij de versnelling van dit proces kunnen tegengaan dienen wij onze verantwoordelijkheid te nemen. Dit betekent dat wij zeer terughoudend moeten zijn met de uitputting van onze natuurlijke energiebronnen en de uitstoot van met name CO₂ zo veel mogelijk moeten tegengaan. Daarom maken we deze periode een stap voorwaarts met de opwekking van duurzame energie. Wij verrichten een nadere studie naar economisch rendabele en ecologisch aanvaardbare, specifiek voor Brabant geschikte vormen van duurzame energie, zoals biogas en restwarmte. Lokale en particuliere initiatieven voor bijvoorbeeld warmte en koudeopslag of zonne-energie stimuleren wij. Bij de ontwikkeling van grootschalige agri-business complexen, zoals het AFC Dinteloord en combinaties van glastuinbouw, bedrijventerreinontwikkeling en woningbouw, bevorderen wij gesloten energiehuishouding.

Voor een duurzaam Brabant moet het ecosysteem in balans en vitaal zijn. Dit betekent dat onze robuuste natuurgebieden met elkaar verbonden moeten worden om biodiversiteit mede in relatie tot het veranderende klimaat zo veel mogelijk te bevorderen en effectief te beschermen. De uitvoering van de ook in de Nota Ruimte genoemde robuuste ecologische verbindingzone de Beerze wordt voortvarend ter hand genomen. Ook de inrichting van de ecologische hoofdstructuur speelt een belangrijke rol in het weer terugbrengen van de diversiteit aan soorten van flora en fauna. De voorgenomen versnelling van aankoop en inrichting blijft dan ook prioritair.

Water is de bron van alle leven. De kwaliteit en kwantiteit van het grond en oppervlaktewater in Brabant staan onder grote druk. Een verhoogde inzet voor verdrogingsbestrijding, realisering van natte natuurplek en morfologisch herstel van beken en kreken is dringend noodzakelijk. In samenwerking met de reconstructiecommissies en de waterschappen intensiveren wij dit beleid. Brabant beschikt over de oudste en beste drinkwatervoorraden van Europa. Dat kapitaal dient ten volle beschermd te worden.

Uit de duurzaamheidsbalans voor Brabant blijkt dat er een verhoogde inzet nodig is om de bodemverontreiniging op te heffen. Zo spoedig mogelijk komt het college met een prioritaire lijst om bodemverontreinigingen effectief en systematisch aan te pakken.

4. Dynamisch Brabant

Ambitie

Brabant heeft zich een wereldpositie verworven als economische regio. Als logistiek centrum, als Brainport, maar vooral ook als provincie waar het goed investeren is omdat *high tech* samengaat met een *high touch* samenleving, die veel waarde toekent aan warme sociale verbanden. We hebben de ambitie om koploper in Europa te worden en te blijven op het gebied van vernieuwend en innovatief ondernemerschap met een goed opgeleid arbeidspotentieel. Opdat het in Brabant goed investeren blijft.

Strategische doelstellingen voor een Dynamisch Brabant

- Europese en grensoverschrijdende samenwerking
- Pieken in de Delta uitbouwen
- Investeringsklimaat verbeteren via goede leefomgeving
- Topcultuur en Topsport in economisch perspectief
- BrabantStad culturele hoofdstad 2018
- Versterken internationale oriëntatie MKB en kenniswerkers
- Stimuleren innovatieve woon- en werklandschappen
- Verhogen arbeidsparticipatie en arbeidskwalificaties
- Betere afstemming onderwijs en arbeidsmarkt
- Intensiveren samenwerking BrabantStad
- Innovatie

Beoogde acties

Brabant verandert in demografisch opzicht de komende 20 jaar fors. Het is zaak ervaren krachten en talenten zo lang mogelijk aan de arbeidsmarkt te binden en nieuwe krachten in Brabant te behouden. Omdat een goed arbeidspotentieel voorwaarde is voor een verdere economische ontwikkeling van Brabant zal de provincie in nauwe samenwerking met gemeenten, onderwijsinstellingen, werkgevers en werknemers een stevigere inzet plegen om ouderen en jongeren via goede onderwijskwalificaties en afstemming op de arbeidsmarkt aan werk te helpen dan wel te houden. Met name de zorgsector biedt nieuwe economische kansen en werkgelegenheid. Er wordt samen met de sector actie ondernomen om te zorgen voor voldoende personeel in de zorg. De samenwerking in de Brabant Medical School wordt na de evaluatie herijkt.

De economische kernzones Zuid-Oost Nederland (Brainport kennisindustrie) en Zuid-West Nederland (maintenance, procesindustrie en logistiek) zoals genoemd in de rijksnota Pieken in de Delta worden verder ontwikkeld.

Naast de gevestigde bedrijven en de nieuwkomers moet daarbij vooral ingezet worden op innovatiebevordering bij de kleinere bedrijven en het MKB, ook in internationaal verband. Samen met de BOM, MKB Brabant en de Kamers van Koophandel werken wij dit verder uit.

Een goed vestigingsklimaat hangt nauw samen met de kwaliteit van de sociale en culturele leefomgeving. Hier is de samenhang met de programma's Mooi en Schoon Brabant heel groot. Vanuit dit programma voegen wij een geïntensiveerde inzet op toponderwijs, topcultuur en topsport eraan toe.

Wat betreft het toponderwijs wordt er een intensieve samenwerking met de Brabantse universiteiten opgezet, om talent aan te trekken, ook vanuit het buitenland, en te ontwikkelen en internationale uitwisselingen met regio's die er voor Brabant toe doen te bevorderen. Ook worden er nadrukkelijk verbanden gelegd tussen onderwijs, arbeidsmarkt en ontwikkelingen als Maintenance Valley, Agro-Food Cluster Dinteloord, 'de Ideale Connectie', Greenport Zuid-Oost Nederland, Human Health Noord-Oost Brabant en Brainport Eindhoven.

De culturele infrastructuur behoeft versterking om de ambitie als culturele hoofdstad in 2018 te kunnen waarmaken, maar ook in de volle breedte om het vestigingsklimaat aanzienlijk te verbeteren. Brabant kent meerdere topcultuurinstellingen zoals Design Academy Eindhoven, Van Abbe Museum, de Pont, Het Brabants Orkest en het Noordbrabants museum. Met hen, met andere cultuurinstellingen en marktpartijen stellen wij samen met BrabantStad een bidbook op vóór 2011. Ook van het rijk verwachten wij een actieve bijdrage aan het Brabants cultureel klimaat.

Brabantse sporters vergulden overal in de wereld hun prestaties. De afgelopen periode hebben wij meegeïnvesteed in voorzieningen voor topsport. Voor voorzieningen die bijdragen aan het internationale topsportklimaat in Brabant kan op de provincie een beroep gedaan worden.

De Brabanders ervaren hun eigen identiteit als belangrijk. Omgekeerd is die regionale identiteit een belangrijk aspect van de aantrekkingskracht van de provincie en de economische dynamiek. Kwaliteit en eigenheid zijn steekwoorden. Dat vertaalt zich ook in aandacht voor het culinaire, in het bijzonder voor streekeigen producten. De provincie stimuleert de aandacht voor streekeigen producten onder meer als onderdeel van de vernieuwing van het landelijk gebied, bijvoorbeeld bij het Groene Woud.

De samenwerking van de 5 Brabantse steden met de provincie in BrabantStad heeft de afgelopen jaren goed vorm gekregen. Het is zaak om deze samenwerking de komende periode te intensiveren. Om dit ook te verzilveren zullen concrete afspraken worden gemaakt met het kabinet.

Een internationale oriëntatie is voor de economische dynamiek van Brabant van groot belang. De centrale ligging in de Eurodelta willen wij optimaal gebruiken. Brabant richt zich op basis van heldere criteria op projectniveau op een verdergaande samenwerking met andere regio's in Europa.

5. Perspectiefrijk Brabant

Ambitie

In Brabant wordt iedereen uitgedaagd om mee te doen aan de samenleving. Brabanders maken immers samen de samenleving waar het goed wonen, werken en recreëren en dus goed leven is. Door perspectieven te bieden blijven oud en jong met elkaar en met Brabant verbonden. Jongeren willen wij 'verbinden' met Brabant en de Brabantse samenleving. Ouderen willen wij 'verleiden' tot blijvend investeren in Brabant. Speciale aandacht hebben we voor de kwetsbare groepen, die soms steun nodig hebben maar ook veel kunnen bieden aan anderen.

Strategische doelstellingen voor een Perspectiefrijk Brabant

- Samenwerkend netwerk rond jeugd en gezin
- Innovatie en diversiteit in woonvormen
- Bereikbaarheid van stad en platteland
- Sport als bindmiddel
- Recreëren in de regio
- Allianties met het bedrijfsleven
- Kanswijken in Brabant
- Aanpak voortijdig schoolverlaten
- Leefbaarheid en voorzieningen in kleine kernen
- Kleurrijk Brabant werkt

Beoogde acties

De jeugd van Brabant maakt onze toekomst. Gelukkig gaat het met de meeste jongeren uitstekend. Jongeren die hulp nodig hebben moeten die hulp snel en doelgericht krijgen. Het steunend netwerk rondom jongeren en gezinnen wordt vormgegeven in centra voor jeugd en gezin. In dit netwerk wordt bepaald wie de zorgcoördinatie doet zodat voorkomen wordt dat instanties langs elkaar werken. De provincie ondersteunt gemeenten bij de opbouw van het netwerk zodat er binnen deze bestuursperiode in elke gemeente een voorziening als een Centrum Jeugd en Gezin (CJG) actief is.

Problemen van jongeren zelf of in hun omgeving leiden er toe dat zij voortijdig afhaken van school. Brabant heeft voor haar toekomst al deze jongeren nodig om een bijdrage te leveren. Rijk en gemeente zijn op de eerste plaats verantwoordelijk. De bestaande aanvullende maatregelen van de provincie voor bestrijding voortijdig schoolverlaten worden aangescherpt en geïntensiveerd. Doelstelling is het voortijdig schoolverlaten (10.000 leerlingen per jaar in Brabant) fors te verminderen. Voor het bieden van perspectief aan alle Brabanders is samenwerking met partners cruciaal. Het onderwijs en het bedrijfsleven hebben hierbij een belangrijke rol. De provincie gaat met hen allianties sluiten over voldoende stageplaatsen en traineeships, leerbonnen voor een leven lang leren, en over gezamenlijke bijdragen aan het Brabants verenigingsleven en welzijnswerk.

Door innovatie en diversiteit in woonvormen kunnen we beter inspelen op de woonwensen van de toekomst. Aanpasbaar bouwen, levensloop bestendig bouwen, bouwen voor de combinatie van wonen en werken en groepswoonwoningen zijn voorbeelden van het vergroten van de variëteit in het woningaanbod. Er wordt geëxperimenteerd met verschillende vormen van opdrachtgeverschap. De provincie maakt afspraken met onder meer woningcorporaties over de

realisatie van voldoende aanbod, kwaliteit en diversiteit. De provincie stimuleert starterswoningen, domotica (het slimste huis) en E-health (zorg en welzijn met ICT ondersteuning).

Sport kan een belangrijke brug vormen voor contact tussen generaties en tussen culturen. Daarnaast vormt sport een belangrijke bijdrage voor de gezondheid van jongeren en ouderen. De jeugd blijft op gewicht en ouderen blijven langer gezond en mobiel. De provincie ondersteunt de breedtesport, onder meer voor mensen met een beperking.

De identiteit van de eigen regio is belangrijk voor mensen. Streekproducten, taal, regionale televisie en radio zijn daar voorbeelden van. Ook voor ontspanning en vrijetijdsbesteding heeft de regio veel te bieden: natuur, cultuur, rust en vermaak voor alle leeftijden. De provincie biedt in dit kader tevens ruimte om de zorgbehoevende Brabanders in eigen omgeving te kunnen helpen. Ondernemers in de sectoren recreatie en zorg krijgen ruimte voor het aanbieden van nieuwe concepten.

De provincie wil de gemeenten ondersteunen bij het versterken van de sociale cohesie. We gaan op zoek naar de kanswijken van Brabant. In overleg met de gemeenten wordt een impuls gegeven aan wonen en leefbaarheid in de wijken. Er wordt een passende aanpak ontwikkeld waarbij een keuze bepaald wordt voor een beperkt aantal voorbeeldprojecten.

In de Brabantse dorpen is sociale samenhang van oudsher sterk. De provincie wil deze stevige sociale structuur ook voor de toekomst veilig stellen. Dit kan door het stimuleren van voldoende multifunctionele voorzieningen in kleine kernen. Daartoe worden de criteria voor toekenningen van het provinciaal combifonds als onderdeel van het fonds sociale infrastructuur verruimd.

6. Bereikbaar Brabant

Ambitie

Verstopte en verkalkte aders bedreigen de hartslag van Brabant. Voor een optimaal sociaal, economisch en ecologisch Brabant dient de doorstroming tot in de haarvaten gegarandeerd te zijn. De problemen in met name de stedelijke regio's die binnensteden en bedrijventerreinen onbereikbaar maken moeten opgelost worden. Dit doen we niet met de oplossingen van de 20^e eeuw, maar met de mogelijkheden die deze nieuwe eeuw ons biedt. Dat betekent een verhoogde inzet op multimodale oplossingen, waarbij de hoofdfassen prioriteit krijgen.

Strategische doelstellingen voor een bereikbaar Brabant

- Bereikbaar en betaalbaar Openbaar Vervoer
- Bereikbaarheidsplan Zuid-Oost Brabant
- Nieuwe logistieke concepten
- Multimodale ontwikkelingen
- Slimme oplossingen goederenvervoer
- Uitbreiding capaciteit hoofdspoorwegaanstelsels
- Eindhoven Airport
- Verbetering doorstroming en bereikbaarheid

Beoogde acties

Mobiliteit is geen doel op zich. Mobiliteit is nodig om de economische ontwikkeling te faciliteren en speelt een belangrijke rol om iedereen te laten participeren in de samenleving. Met mobiliteit kunnen ongewenste aspecten gepaard gaan zoals de aantasting van de leefbaarheid of de belasting van het milieu. Waar mogelijk zal de provincie die tegengaan. De mobiliteitsproblemen zijn in heel Brabant toegenomen en concentreren zich in de stedelijke regio's, met name in Zuid-Oost Brabant. Aan deze regio wordt prioriteit gegeven zonder de overige hoofdtransportassen uit het oog te verliezen.

Een goed openbaar vervoer draagt niet alleen bij aan een schoon Brabant maar zeker ook aan de economische en sociale dynamiek. Bijvoorbeeld als het gaat om een goede ontsluiting van kantorenparken, bedrijventerreinen en de bereikbaarheid van het landelijk gebied. Deze bestuursperiode zal het openbaar vervoer een extra impuls krijgen.

Doelstelling is om op de helft van deze periode een actualisatie van het OV beleid te kunnen presenteren, dat toekomstbestendig is, en waaraan een duidelijk investeringsprogramma is gekoppeld. Brabant meldt zich als proeftuin voor innovatieve vormen van openbaar vervoer, waarbij zowel een ecologisch, economisch en sociaal accent tot zijn recht komt.

Een ander belangrijk aspect is dat de economische vitaliteit in de Eurodelta tussen Rotterdam en Antwerpen in West-Brabant op een duurzame wijze gefaciliteerd wordt. Om op deze ontwikkeling te anticiperen wordt een visie ontwikkeld die maximaal gebruik maakt van de multimodale mogelijkheden van Brabant. De sociaal economische kansen moeten daarbij benut worden.

De provincie voert samen met haar partners de netwerkanalyse BrabantStad uit. Concreet betekent dat voor de Zuid-Oost vleugel van Brabant het afmaken van de Ruit om Eindhoven (N279, A67 en A2) en de omleiding en opwaardering van de N69 tussen Eindhoven en

Lommel/Hasselt. Deze bestuursperiode valt de definitieve beslissing over de tracés voor de Ruit en de N69 en reserveert de provincie een investeringsbudget om met de aanleg in 2010 te kunnen beginnen.

Voor West- en Midden-Brabant liggen de prioriteiten in de aanpak van de fileproblematiek van de A27 en de verbetering van de stedelijke bereikbaarheid via de A58, de N261 en de N65. De provincie zoekt voor de versnelling van de aanleg van deze infraprojecten samen met het Rijk en andere partners naar slimme PPS constructies.

Bij de randstadcorridors en in de stedelijke agglomeraties liggen er kansen om het openbaar vervoer per spoor te verbeteren. De provincie zet daar op in en neemt daarbij het voortouw om een Brabants Nachtnet aan te sluiten op het NS-nachtnet. Nieuwe concepten zoals light-railverbindingen, de verbindingen Eindhoven-Hasselt en Uden/Veghel-Boxtel worden in studie genomen en zijn onderdeel van de actualisatie van het openbaar vervoer beleid die in de tweede helft van deze bestuursperiode gepresenteerd wordt.

Door de stedelijke groei van Brabant gaan de spoorlijnen tegenwoordig dwars door het stedelijk gebied. Dit betekent dat ook gevaarlijke stoffen door dichtbevolkte gebieden worden vervoerd. De provincie wenst deze situatie zo veel als mogelijk is te beëindigen. Daarom wil ze samen met het rijk en gemeenten zo snel mogelijk aan de slag met de goederenruit Zuid-Nederland (Betuwelijn, Robel, IJzeren Rijn). Voor de IJzeren Rijn zetten wij in op een duurzame inpassing.

Via dynamisch verkeersmanagement en nieuwe infrastructurele maatregelen bevordert de provincie de verkeersveiligheid om het aantal verkeersslachtoffers terug te brengen en de bereikbaarheid te vergroten. Slimme oplossingen voor bevoorrading van binnensteden en het experimenteren met het loslaten van venstertijden in samenhang met nieuwe logistieke concepten kunnen daartoe bijdragen.

Het geheim van Brabant ligt in de mogelijkheden van haar kanalen. Zij zijn het verbindend element in het mozaïek van Brabant. De kanalen hebben een belangrijke economische potentie en bieden daarnaast kansen voor recreatie en toerisme, voor wonen aan water of de versterking van het landschap. De omlegging van de Zuidwillemsvaart, de verbreding van het Wilhelminakanaal en de kanaalzone Helmond zijn daarvan voorbeelden. De provincie stimuleert de (her)ontwikkeling van stedelijke kanaalzones. Om het gebruik van de binnenvaart te stimuleren wordt gestreefd naar een sluitend netwerk van waterwegen en havens tussen Rotterdam, Moerdijk, Antwerpen, het Brabantse en het Duitse achterland. De overige havens in de provincie worden daarbij betrokken met als doel het transport over water te bevorderen.

Voor de internationale toppositie die Brabant wil bereiken is een belangrijke rol weggelegd voor Eindhoven Airport. De groei van Eindhoven Airport wordt ondersteund mits de veiligheid niet in het gedrang komt en het milieu niet zwaarder belast wordt.

7. Verbindend Brabant

Ambitie

De provincie heeft een erkende positie als onmisbaar middenbestuur en is een begeerde partner met visie en bestuurskracht in regionale, nationale en internationale netwerken. Noord-Brabant onderscheidt zich als een provincie waar schaal en maat kloppend zijn voor de taken waarvoor ze gesteld is. De ambitie is om als provinciaal bestuur en als organisatie trots en toonaangevend te zijn in Nederland.

De provincie straalt uit dat zij er is voor de samenleving. Daarvoor is het nodig dat de provincie zich bewust vernieuwt en een cultuuromslag maakt. De provincie werkt efficiënter, effectiever en meer burgergericht. De vernieuwde werkwijze heeft gevolgen: over vier jaar hebben de Brabanders meer zicht op waar de provincie voor staat. Er gaan meer mensen naar de stembus.

Strategische doelstellingen voor Verbindend Brabant

- Anders werken
- Zichtbaar bestuur en visie op middenbestuur
- ICT/E-provincie
- Merk “Brabant”: branding communicatie
- Samenwerkingsconcepten en experimenten
- Relatiebeheer, media, interactieve planprocessen
- Europese en internationale oriëntatie
- Mid Term Review
- Solide financieel beleid
- Kerntaken

Beoogde acties

De verbindende provincie vereist van de bestuurders en medewerkers een houding die zich kenmerkt door respect en dienstbaarheid. Daarnaast wil de provincie een organisatie zijn die zich voortdurend vernieuwt en ontwikkelt en reageert op signalen uit de samenleving. Dat vraagt om een kritische instelling waarbij de provincie haar handelen voortdurend toetst op haar toegevoegde waarde. Dit brengt ook met zich dat de provincie openstaat voor voorstellen van de Brabantse samenleving voor verbetering of vernieuwing. Bij de uitvoering van taken kiest zij voor maximale samenwerking met andere partijen, waarbij taken daar worden belegd waar zij met de grootst mogelijke doelmatigheid en doeltreffendheid kunnen worden uitgevoerd.

In overlegsituaties is de rol van de provincie die van meedenkende deelnemer. Afhankelijk van beleidsterrein, onderwerp of gesprekspartners stelt zij zich op als initiator, katalysator of entrepreneur.

Verbindend besturen betekent ook dat zij die met de provincie te maken hebben daar de meerwaarde van inzien. Waar de provincie moet handhaven of eisen stellen, is zij duidelijk en wordt de bureaucratie tot een minimum beperkt.

Verdere samenvoeging van regelgeving, toetsing van nut en noodzaak van regels en procedures, met als doel de administratieve rompslomp voor burgers, organisaties, bedrijfsleven en andere overheden te verminderen, draagt daartoe bij. Dat geldt ook voor de versnelling van procedures en afhandeling van zaken.

De provinciale beleidsnotities, brieven, jaarplannen, de jaarlijkse verantwoording en andere stukken zijn in helder en begrijpelijk Nederlands geschreven. De Brabanders moeten ze zonder problemen kunnen begrijpen. Daarom werkt de provincie onder meer aan het meer toegankelijk maken van haar begroting en jaarrekening.

De planning en controlcyclus is wezenlijk voor een goede bedrijfsvoering. De provinciale organisatie is zich daar in de volle omvang van bewust en benut deze cyclus als instrument om de bedrijfsvoering verder te verbeteren.

Nieuwe beleidsinitiatieven worden pas een bestuurlijke opdracht nadat Provinciale Staten daarover hebben kunnen debatteren.

De provincie wil in bestuurlijk Nederland vooroplopen in het publieksvriendelijk werken met ICT voorzieningen en digitale werkwijzen. Bedrijven en burgers moeten vanaf hun werkplek aanvragen kunnen indienen en geholpen worden per computer. Nieuwe vormen van interactieve beleidsvorming worden beproefd.

De zichtbaarheid van Brabant en het maatschappelijke debat zijn gebaat bij een pluriform en onafhankelijk medialandschap. Aan de ene kant zijn de nieuwe media sterk in opkomst en kent ook de wereld van de lokale en regionale radio- en televisie een sterke ontwikkeling. Aan de andere kant ondergaat de dagbladpers een toenemende concentratie en verschraling. De provincie zal vanuit haar wettelijke en maatschappelijke taak hierop een visie ontwikkelen.

Brabant is in Nederland en daarbuiten een sterk merk. De branding en communicatie over het merk Brabant moet geïntensiveerd worden en dat moet in alle programma's en beleidsuitvoeringen doorklinken. Daarvoor is een doorlichting van de organisatie van de provinciale communicatie noodzakelijk.

In onze geglobaliseerde moderne wereld wordt er steeds meer gewerkt via netwerkorganisaties. Vaak zelfs over duizenden kilometers afstand. Dat vergt een andere manier van samenwerken en een andere manier om partners aan je te binden. Ook in Brabant willen wij maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers in nieuwe samenwerkingsvormen zoals ateliers, internetfora en andere vormen betrekken bij het provinciaal beleid op plaatsen en tijdstippen dat het hen past. Daarbij hoort een intensief relatiebeheer, een goed mediabeleid en interactieve planprocessen.

De provincie werkt op verschillende niveaus met gemeenten samen. In de komende bestuursperiode zal een nadere afstemming plaatsvinden hoe wij met BrabantStad, het bestuurlijk platform West-Brabant, de middelgrote Brabantse gemeenten en anderen, deze samenwerking vorm en inhoud geven. Het doel is bestuurlijke drukte zoveel mogelijk te voorkomen. Met het wettelijke Samenwerkingsverband Regio Eindhoven worden afspraken gemaakt over de uitvoering van hun en onze taken.

Om onze ambities waar te kunnen maken dienen wij een solide financieel beleid te voeren dat wij koppelen aan een Mid Term Review over twee jaar waar we staan met de uitvoering van dit bestuursakkoord in relatie tot de behaalde doelen en de beschikbare middelen.

De ambitie uit het Bestuursakkoord 2007-2011 kan niet worden gerealiseerd zonder een hoogwaardige organisatie. Tegelijkertijd is beheersing van de omvang en de kosten van de ambtelijke organisatie een belangrijke doelstelling. De volgende uitgangspunten gelden:

- de lopende 10% efficiencyoperatie wordt conform plan eind 2007 afgerond. Dit betekent dat er aantoonbaar 140 fte zijn geschrapt;
- Voor de nieuwe bestuursperiode wordt daarenboven:
 - ✓ 6% (80 fte) van de formatie vrijgemaakt voor nieuwe taken via een oud voor nieuw afweging. De uitkomsten van de nog verder te voeren kerntakendiscussie gelden als uitgangspunt voor het ontwikkelen van voorstellen welke taken niet meer danwel anders worden uitgevoerd;
 - ✓ in aanvulling op de 10% efficiencyoperatie, worden additionele efficiencymaatregelen getroffen van jaarlijks 1%, oplopend naar 4% structureel (= ca. € 4 mln.) aan het einde van de bestuursperiode. De efficiencyopgave heeft betrekking op de totale apparaatskostenbegroting (personeel en materieel) en behelst circa 50 fte en bijbehorende kosten.
 - ✓ Voor 1 januari 2008 kunnen PS over de invulling van beide maatregelen besluiten.
- Van het rijk overkomende taken (decentralisatie) en/of nieuwe wettelijke taken worden alleen opgepakt indien ook van toereikende middelen, inclusief apparaatskosten, voorzien.
- Voor de nieuwe taken die de provincie oppakt worden ook de apparaatskosten begroot.
- Er komt een plan gericht op het realiseren van bovenstaande uitgangspunten. Dit plan voorziet tevens in het inzichtelijk maken van de benodigde frictiekosten. Voorts voorziet het plan in een objectieve monitoring van de uitvoering van de afgesproken opgaven.

8. Actiepunten per portefeuille

In dit hoofdstuk worden- per portefeuille gerangschikt-een aantal accenten gezet. Voor onderwerpen die niet genoemd zijn in de programmabeschrijving of in de portefeuille-accenten geldt dat in beginsel het bestaande beleid wordt gecontinueerd. Daarnaast kunnen in de op te stellen werkplannen van de programma's nog nadere uitspraken gedaan worden over het geldende beleid.

8.1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

- De woningbouw moet in Brabant vaart houden. Er wordt naar gestreefd dat er ieder jaar minimaal 10.000 woningen (netto) gebouwd worden. Omdat het belangrijk is om vooral jongeren aan Brabant te binden wordt met name de bouw van woningen voor starters bevorderd. De ambitie is om 4000 woningen extra voor starters te bouwen in de komende 4 jaar. De provincie bevordert dat door gerichte maatregelen. Ook worden nieuwe vormen als collectief particulier opdrachtgeverschap bevorderd.
- Het beleid voor “nieuwe landgoederen” wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Bekeken wordt of binnen robuuste wooneenheden verschillende woonvormen kunnen worden gerealiseerd. Seniorencomplexen zijn hiervan een voorbeeld. Het is de bedoeling om versnippering te voorkomen: beter één gebouw met schaal en allure dan tien verspreide kleinere eenheden.
- In Brabant zijn er bedrijven gevestigd op plaatsen waar zij de ruimtelijke ontwikkeling belemmeren of zorgen voor lokale problemen met de leefbaarheid. De provincie zal initiatieven ontplooiën om te komen tot een verplaatsing van een aantal van deze zogenaamde NIMBY-ondernemingen.
- Deze periode starten we, bij voorkeur samen met de gemeente Moerdijk, met de planologische voorbereidingen voor de herontwikkeling van het bestaande bedrijventerrein Moerdijk en de aanleg van een logistiek terrein van 150 ha (netto).
- Het beleid van het buitengebied in ontwikkeling en de visie op de kernrandzones wordt in het voorjaar 2008 geëvalueerd en geactualiseerd met als doel de verbrede landbouw en nieuwe economische dragers in deze periode daadwerkelijk tot ontwikkeling te brengen.

8.2 ECOLOGIE

- De consequenties en keuzes die voortkomen uit de Europese Kaderrichtlijn Water worden gezien in relatie tot ambities in de reconstructieplannen in samenwerking met gemeenten en waterschappen. Eind 2007 wordt hierover de discussie met de maatschappelijke partners gestart, de uitkomsten worden uiterlijk in december voorgelegd aan Provinciale Staten.
- Voor eind 2007 is bekend wat de belasting van de luchtkwaliteit en geluidshinder van de A59 bij Waalwijk is. De provincie zal hier met rijk en gemeente overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het Bestuurlijk Platform Groene Woud wordt nog dit jaar het ministerie van LNV benaderd over een structurele bijdrage van het rijk aan de ontwikkeling van het nationaal landschap.

8.3 ECONOMIE

- De provincie zet in op het versterken van het ondernemersklimaat in Brabant. Met name het startersbeleid krijgt een extra impuls. Er wordt geïnventariseerd in welke behoeften een dergelijk beleid kan voorzien.
- Recent is door PS besloten een drietal pilots openbaar vervoer te ontwikkelen, deze pilots worden nog dit jaar opgestart. De leerervaringen uit deze pilots worden gebruikt om het openbaar vervoer in de provincie duurzaam naar een hoger plan te tillen. Daarbij gaat het om investeringen in prijs, kwaliteit en sociale functie.

8.4 ZORG, WELZIJN, CULTUUR

- De provincie versterkt de culturele infrastructuur van Brabant. In de nieuwe museumnota wordt onderzocht hoe het museumbezoek bevorderd kan worden, bijvoorbeeld door vormen van gratis toegang. Nadat de samenwerking van het Museum voor Religieuze Kunst in Uden met het Noord-Brabants Museum vorm heeft gekregen, investeert, zoals vastgelegd in een besluit van Provinciale Staten, de provincie mee.
- Er zijn achterstanden in het restaureren en onderhouden van monumenten. De provincie onderzoekt in de komende periode wat haar rol op dit terrein zou kunnen zijn.
- De provincie ondersteunt een leerstoel Brabantse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Tilburg.
- De ondersteuning van mantelzorgers van dementerende ouderen wordt verbeterd door respijtorg structureel en Brabantbreed te versterken.
- De provincie blijft de aansturing van het bureau Jeugdzorg en de inkoop van jeugdzorg verbeteren. De bureaucratie in de jeugdzorg wordt bestreden en vanuit onze regierol zetten wij in op een versterking van de keten in de jeugdzorg.
- De provincie bouwt het eigen armoedebeleid af omdat zij dat primair een taak van Rijk en gemeenten vindt. Zij richt zich op het bieden van perspectief en participatie bijvoorbeeld door deelname aan arbeid.

8.5 VERKEER EN VERVOER

- De provincie zet zich in voor het behoud van de spoorverbinding Roosendaal-Antwerpen voor personenvervoer.
- Brabant is wat verkeersveiligheid betreft één van de meest onveilige provincies. Daarbij komt ook de leefbaarheid in het geding, de fietser en voetganger worden weggedrukt. De provincie wil samen met de gemeenten en het rijk de verkeersveiligheid in Brabant vergroten zodat Brabant over vier jaar aantoonbaar beter scoort.
- De provincie onderzoekt of een netwerk van helihavens in Brabant tot stand kan komen.

8.6 BESTUUR EN FINANCIËN

- De incidentele vermogensopbrengsten vanuit Essent worden aangewend voor duurzame investeringen in de provincie.
- De provincie verlicht de lasten voor de burger, de indexering van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting wordt bevroren. De tarieven van het openbaar busvervoer worden met een gelijk percentage verlaagd.
- Het beleid om de steunfuncties effectiever en efficiënter te laten werken en meer marktwerking mogelijk te maken wordt voortgezet.
- De ontwikkelingen rondom Essent worden beoordeeld vanuit onze visie op het publieke belang met aandacht voor leveringszekerheid, investeringen in duurzaamheid, betaalbaarheid en aandeelhouderswaarde. Voor de zomer zal een nota hierover aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

8.7 VEILIGHEID

- Brabanders moeten zich veilig voelen. Dat betekent dat er inzicht moet zijn in de risico's die hen bedreigen, er een goede voorlichting dient te zijn en een adequate bestrijding wanneer het mis mocht gaan. Vertrouwen in een overheid die op rampen is voorbereid is daarbij voorwaarde. Wij willen de burger dat vertrouwen geven.
- Onder regie van de provincie wordt het programma externe veiligheid 2006-2010 uitgevoerd. De risicokaart van Brabant wordt breed gecommuniceerd en moet voor iedereen toegankelijk zijn.
- De provincie versterkt de samenwerking voor rampenbestrijding en crisisbeheersing tussen de regio's, met andere provincies en over de landgrens heen. De provincie houdt toezicht op de actualiteit van de rampenplannen en een moderne administratieve afhandeling hiervan.
- De provincie wil over de hele provincie projecten sociale veiligheid laten uitvoeren, waarvan het succes is aangetoond en die voorzien in een duidelijke behoefte. Ondersteuning is er ook voor projecten en activiteiten die op vernieuwende manier de sociale veiligheid in Brabant verbeteren. Ook in de programma's mooi, schoon, dynamisch en perspectiefrijk Brabant wordt nadrukkelijk met veiligheid in de sociale omgeving bij de realisering van allerlei plannen rekening gehouden.

BIJLAGE 1. FINANCIËEL KADER 2007-2011

1.1 Algemeen

In de notitie Financiële positie in breder perspectief van maart jl. is een prognose opgenomen van de budgettaire ruimte en van de investeringsruimte voor 2007-2011. Beide kaders vormen de financiële grondslag voor dit bestuursakkoord en daarmee tevens de basis voor de investeringsagenda die in de komende begrotingen verder moet worden uitgewerkt.

In dit bestuursakkoord is het accent gelegd op de provinciale hoofdtaken en een aantal majeure projecten. Om die opgaven succesvol tegemoet te treden, is een financieel beleid nodig dat die accenten, zoals in de genoemde zes programma's vormgegeven zijn, volgt. Hierbij is rekening gehouden met de korte en lange termijn doelstellingen. Daarbij is het van belang een evenwicht te vinden tussen resultaatgerichte en afrekenbare begrotingsafspraken met daarnaast voldoende flexibiliteit om te kunnen inspelen op toekomstige omstandigheden en ontwikkelingen.

Naast toekomstbestendigheid willen we ons budgettair beleid richten op duidelijkheid vooraf, bestuurlijke rust en eenvoud. Hiermee willen we voortgaan op de weg van een lean and mean begrotings- en verantwoordingsproces dat recht doet aan de duale verhoudingen tussen de Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Voorts is het van belang om aan burgers, bedrijven en samenwerkingspartners het vertrouwen te geven dat de provincie haar ambities en afspraken kan nakomen, nog los van de durf om hier en daar extra stappen te zetten.

1.2 Toewijzing extra beschikbare middelen

De extra beschikbare middelen worden als volgt over de verschillende programma's verdeeld

Financieel kader Bestuursakkoord 2007-2011

A. Extra exploitatie-uitgaven (x € mln) t.o.v. bestaande meerjarenbegroting	2007-2011
1. Lastenverlichting 4 x 2,50% korting opcentariaf motorrijtuigenbelasting en 10% korting tarieven openbaar (bus-)vervoer	60,0
2. Mooi Brabant natuurontwikkeling en kwaliteit landschap reconstructie landelijk gebied stimulering starterswoningen	75,0
3. Schoon Brabant kwaliteit lucht, bodem, water ontwikkeling duurzame energie verplaatsing intensieve veehouderij	85,0
4. Dynamisch Brabant innovatiebeleid, kennisontwikkeling, startersbeleid, toponderwijs cofinanciering Europese economische stimuleringprogramma's BrabantStad culturele hoofdstad 2018 pilots openbaar vervoer 2007-2008	80,0
5. Perspectiefrijk Brabant jeugdbeleid, ouderenbeleid en diversiteit woonvormen leefbaarheid en voorzieningen kleine kernen (combifonds) ondersteuning kanswijken stimulering breedtesport	90,0
6. Bereikbaar Brabant extra investering € 170 mln. in provinciale wegen € 230 mln. investeringsbijdragen aan rijkswegen en kanalen intensivering veiligheidsbeleid en handhaving	50,0
7. Verbindend en overig bezuiniging provinciale apparaatskosten digitale overheid knelpunten uitvoering bestaand beleid	60,0
Totaal extra uitgaven (t.o.v. bestaande meerjarenbegroting)	500,0

B. Extra investeringen en investeringsbijdragen (x € mln.)	255,0
t.l.v. investeringsruimte 2007-2011 en Reserve 2050	
revitalisering bedrijventerreinen	
specifieke gebiedsopgaven en spoorzones	
monumentenrestauraties	
aandeel in investeringsprogramma rijk-provincies 2008-2011	
overige projecten en risicoafdekkingen	

1.3 Procesplanning en tijdpad

Na de vaststelling van het bestuursakkoord in de Statenvergadering van 20 april, zal het bestuursakkoord verder worden uitgewerkt in haalbare actieplannen per programma. Deze uitwerking zal voor 1 juli door GS worden vastgesteld en zal direct na de zomer worden geagendeerd voor PS (nader te plannen septembervergadering PS). Deze uitwerking zal worden vertaald in de begroting 2008. De begroting 2008 zal op 19 oktober in de functionele commissies worden besproken en plenair worden vastgesteld in PS van 9 november. Gelijktijdig met de begrotingsbehandeling zal de Najaarsbrief voorliggen. Hierin zullen de laatste financiële ontwikkelingen zijn verwerkt, waaronder de septembercirculaire.

Voorgaande betekent dat er in dit verkiezingsjaar geen afzonderlijke Voorjaarsnota zal worden gemaakt. Wel zal gekoppeld aan de eerste begrotingsvoorgangsrapportage (bestuursrapportage I) een begrotingswijziging worden gemaakt die voorziet in besluitvorming over knelpunten in de uitvoering van bestaand beleid, die geen uitstel kunnen dulden tot na de zomervakantie en die dus nog voor de zomervakantie in PS kan worden behandeld.

Halverwege deze nieuwe bestuursperiode zal er een Mid Term Review plaatsvinden. In deze review zullen de ingezette actieplannen op voortgang en effect worden geëvalueerd en waar nodig inhoudelijk en budgettair worden bijgesteld.

Vorenstaande resulteert in het volgende tijdsschema:

Beleidsdocument	Accenten	GS	Commissies	PS
Bestuursakkoord	Bestuurlijke hoofdlijnen 2007-2011			20 april
Reguliere Bestuursrapportage I met begrotingswijzigingen	Besluitvorming over knelpunten die geen uitstel dulden	29 mei	8 juni	22 juni
Uitwerking bestuursakkoord	Uitwerking bestuurlijke hoofdlijnen uit het Bestuursakkoord 2007-2011 in actieplannen	19 juni	eind augustus/ begin september	medio september
Programmabegroting 2008	Actieplannen vertalen in bestuursakkoord 2008	28 augustus	19 oktober	9 november
Najaarsbrief 2008	Reguliere herijking budgettaire ontwikkeling waaronder septembercirculaire Provinciefonds	25 september	19 oktober	9 november
Mid Term Review	Tussentijdse evaluatie en herijking van het Bestuursakkoord 2007-2011	voorjaar 2009	voorjaar 2009	Voorjaar 2009

BIJLAGE 2. PORTEFEUILLEVERDELING

De inhoud van de programma's is beschreven in het bestuursakkoord.

CdK:

- Coördinerend portefeuillehouder integrale veiligheid
- Bestuurlijke coördinatie
- Openbare orde en veiligheid
- Rampenbestrijding
- Rijkstaken o.a. burgemeestersbenoemingen
- Public affairs
- Europa Comité voor de Regio's

CDA 1 'Ruimtelijke Ontwikkeling'

- Coördinerend portefeuillehouder programma mooi Brabant
- Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
- Reconstructie landelijk gebied
- Land- en tuinbouw
- Ontwikkelbedrijf
- IPO

VVD 1 'Ecologie'

- Coördinerend portefeuillehouder programma schoon Brabant
- Milieu/vergunningenbeleid
- Waterbeheer
- Natuur en landschap
- Externe veiligheid
- Bodem en lucht

PVDA 1 'Economie en duurzaamheid'

- Coördinerend portefeuillehouder programma dynamisch Brabant
- Sociaal economisch beleid, onderwijs - arbeidsmarkt
- Toerisme en recreatie
- BrabantStad, Internationalisering / Europa
- Klimaat: waterveiligheid en duurzame energie
- Openbaar vervoer (bussen)

CDA 2 'Jeugd, cultuur en samenleving'

- Coördinerend portefeuillehouder programma perspectiefrijk Brabant
- Participatie en generatiebeleid
- Jeugdzorg, onderwijszorgstructuur
- Cultuur
- Sport
- Volksgezondheid

VVD 2 'Mobiliteit en infrastructuur'

- Coördinerend portefeuillehouder programma bereikbaar Brabant
- Infrastructuur
- Multimodale ontwikkeling
- Tracébesluiten wegen en waterwegen
- Waterschappen/waterschapsbestel
- Handhaving

CDA 3 'Bestuur en middelen'

- Coördinerend portefeuillehouder programma verbindend besturen
- Financiën
- Bestuurlijke organisatie
- Communicatie en ICT
- Coördinatie aandeelhouderschappen
- Financieel toezicht
- Personeel en Organisatie
- Algemene Juridische Zaken

Bijlage 3. Overzicht ingekomen brieven van derden

Nummer	Datum	Afzender	Onderwerp
B001	22 februari	TU Eindhoven/Universiteit van Tilburg	Vraag om financiële steun In verband met beurzenprogramma internationale studenten.
B002	9 maart	College's van BrabantStad	Memorandumbrief om Brabant Stad stevig op de kaart te zetten, door middel van extra investeringen.
B003	12 maart	Brabants Centrum voor Duurzaamheidsvraagstukken	Adviesnota om doelgericht in te zetten op verbetering van kwaliteit van lucht, water en bodem.
B004	14 maart	Agro& Co	Brabantse streekproducten Alliantie vraagt de provincie om hulp om het op de kaart zetten van een innovatie- en kennisagenda.
B005	14 maart	Gemeente Helmond	Helmond, nieuw elan aan de kanalen, vraag om steun van de Provincie voor het gezamenlijk ontwikkelen van een brede gebiedsvisie.
B006	12 maart	BOM	De slagkracht van de BOM verbeteren.
B007	8 maart	VBOB (Stichting Verenigde Bonden Overleg Brabant)	Suggesties en wensen voor een samenwerking met de Provincie bij de uitvoering van onderzoek, beleidsformulering en beleidsuitvoering.
B008	15 maart	De heer v.d. Bosch	Legalisering/ permanente bewoning recreatieparken, vraag om een eenduidig beleid.
B009	14 maart	Omroep Brabant	Belang van de publieke regionale omroep en vraag om een structurele financiële injectie.
B010	6 maart	V.B.G	Nieuw Bestuursakkoord 2007-2011 op het gebied van evenwichtige aandacht voor steden en landelijke gebied.
B011	14 maart	BHB	Vraag om meer inzet van menskracht bij de herstructurering van bedrijventerreinen.
B012	6 maart	Gemeente 's-Hertogenbosch	Provinciale betrokkenheid en investeringsbereidheid bij 10 punten.
B013	13 maart	Gedeputeerde Staten	Vraag om het oprichten van een provinciaal Ontwikkelingsbedrijf met een strategische grondpositie.
B014	21 maart	Molenstichting Het land van Heusden en Altena	Vraag om extra geld en aandacht voor onderhoud en restauratie van molens.
B015	15 maart	Gemeente Laarbeek	Vraag om uitbreiding van bestaand bedrijventerrein zodat de ontwikkeling van een nieuw terrein niet nodig is.
B016	21 maart	Brabants Milieufederatie	Toekomst Eindhoven Airport.
B017	21 maart	De West Brabantse Vergadering	Memorandum met de vraag om formele en materiele ondersteuning van de

Nummer	Datum	Afzender	Onderwerp
			bestuurlijke samenwerking.
B018	22 maart	Pact Brabant	Provinciaal arbeidsmarktbeleid 2008-2011.
B019	22 maart	Gemeente Tilburg	Vraag om steun voor investeringen bij een aantal grote projecten.
B020	23 maart	ZLTO	Aandachtspunten voor het bestuursakkoord 2007.
B021	26 maart	Heer Freeke	UMTS: vraag aan de Provincie om eigen verantwoordelijkheden te nemen.
B022	20 maart	Vorbereidingsgroep Provinciale Staten	Aandacht voor het provinciaal gehandicaptenbeleid.
B023	20 maart	Brabants Kennisplatform Wonen	Aanbevelingen op het gebied van woningbouwafspraken.
B024	23 maart	Stichting Brabant Cultureel	Financiële vraag voor voortbestaan van het blad.
B025	26 maart	Noord Brabantse Waterschapsbond	Water in het collegeakkoord van Noord-Brabant.
B026	28 maart	Gemeente Uden	Vraag om steun bij de high-five stedelijke regio Uden-Veghel.
B027	28 maart	Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) Midden- en West Brabant	Vraag om een blijvende rol van RPC's in Noord Brabant.
B028	28 maart	Gemeente Heusden	Aandachtspunten voor het bestuursakkoord.
B029	28 maart	Procesbureau Bibliotheekvernieuwing	Bibliotheekvernieuwing.
B030	9 maart	Reizigersoverleg Brabant	Standpunten van het reizigersoverleg.
B031	27 februari	Stichting ZET/Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric	Aandacht voor dementievraagstuk.
B032	14 februari	Brabants Kenniscentrum Ouderen	Aandacht voor de vergrijzing.
B033	8 februari	CSO (Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties)	CSO reactie op coalitieakkoord samenwerken, samen leven.
B034	28 maart	De Ideale Connectie	Vraag bestuurlijk draagvlak voor de landelijke positionering.
B035	27 maart	Natuurmuseum	Nieuw museumbeleid.
B036	27 maart	BOM	Bundelen van de ambities in de publieke en private sector.
B037	28 maart	Brabantse Milieufederatie	10 wensen voor een bestuursakkoord.
B038	28 maart	CDA klankbordgroep Cultuur, Recreatie en Toerisme	Vraag om aandacht voor versterken van cultuur, toerisme en recreatie.
B039	29 maart	Stichting Brabantse Regionale	Investeren in erfgoed.

Nummer	Datum	Afzender	Onderwerp
		Geschiedbeoefening namens 13 organisaties	
B040	22 februari	Monumentenhuis Brabant BV	Monumenten verdienen meer.
B041	12 maart	SRE	Aandacht voor sociaal en economische ontwikkelingen op het platteland.
B042	12 maart	Regio Noord-en Midden Limburg	Dossier IJzeren Rijn.
B043	12 maart	Platform Bèta techniek	Techno in de Delta: carrièreperspectieven van getalenteerde technici in het onderwijs en op de arbeidsmarkt stimuleren.
B044	22 maart	Kamers van Koophandel Noord-Brabant	Vraag om te blijven investeren in de ontwikkeling van de Brabantse economie.
B045	21 maart	Provinciale Raad voor Volksgezondheid en Maatschappelijke Zaken (PRVMZ)	Vraag om mensen met een beperking onder begeleiding bij de Provincie te laten werken.
B046	26 maart	Nationaal Restauratiefonds	Continuïteit cultuurfonds.
B047	26 maart	Platform Behoudt de Boerderij	Vraag om bijdrage voor de voortzetting van het boerderijenproject.
B048	15 maart	Provinciale Planologische Commissie	Klimaatverandering.
B049	15 maart	Provinciale Planologische Commissie	Verrommeling.
B050	23 maart	SER Brabant	MLT advies 2007-2011: 10 ambities voor Bestuursakkoord.
B051	13 maart	Octus beheer	Dutch food in de steigers: kennis nemen van het initiatief.
B052	29 maart	Gemeente Cuijk namens alle Brabantse gemeenten	Brabant benut kansen door sport.
B053	26 maart	Toeristisch Ondernemers Platform	10 punten om meer werk te maken van toerisme en recreatie.
B054	23 maart	Nieuwe Hollandse Waterlinie	Aandacht vragen voor het project.
B055	5 februari	IVN Consulentenschap Brabant	Aanbevelingen met betrekking tot natuur en milieueducatie.
B056	25 februari	Duurzame Driehoek	Nationaal landschap het groene woud: vraag om verwezenlijking van het uitvoeringsprogramma.
B057	25 februari	Innovatie Platform Duurzame Meierij	IDM& Nationaal landschap het groene woud: vraag om een heldere besturingsfilosofie.
B058	27 maart	MOLO-werkgroep biodiversiteit	Bouwstenen bestuursakkoord.

Nummer	Datum	Afzender	Onderwerp
B059	30 maart	Wonen boven winkels	Aandacht voor toenemende leegstand.
B060	6 april	Stuurgroep Incodelta Zuid-Nederland	Duurzame, bovenregionale aanpak goederenvervoer.
B061	2 april	Nederlands Vereniging van Binnenhavens	Aandacht voor de rol van binnenhavens/watergebonden bedrijventerreinen.
B062	30 maart	Stuurgroep Professionele Kunsten	Steun van het provinciebestuur tijdens het fusieproces.